

15 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[klager]
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wifjen) [aangeklaagde],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (tot zijn uitreden in [jaar]) lid van de Congregatie
van het Heilige Sacrament.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 december 2011. Op 15 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciale Overste van de Duits-Belgische-Nederlandse Provincie van de Congregatie van het H. Sacrament.

Op 4 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote en zijn zoon en werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur en door [naam], vertrouwenspersoon. Namens de Congregatie zijn verschenen [naam] voornoemd en [naam], vice-provinciaal. Betrokkenen hebben hun standpunten toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager kwam in 1957 op de [school], onderdeel van [instelling] in [plaats]. Aangeklaagde was in die tijd prefect van de [school]. Toen klager een paar weken op school zat, brak de A-griep uit en ook klager werd daardoor getroffen. Aangeklaagde was belast met de zorg over de zieken en kwam bij klager en de andere zieken elke dag de koorts opnemen. Bij het temperatuur opnemen werd aangeklaagde handatasteijk; hij bevoelde dan de penis van klager. Op een gegeven moment moest klager met zijn hand in de toog van aangeklaagde voelen en aangeklaagde vervolgens aftrekken. Klager moest zijn eigen penis vlak voor die

van aangeklaagde houden, waarna aangeklaagde klaar kwam over de penis van klager heen. Daarna zei aangeklaagde tegen klager dat hij dit tegen niemand mocht vertellen, ook niet thuis, anders zou klager van school worden gestuurd. Tijdens de ziekteperiode van klager, die ongeveer drie weken duurde, vond dit misbruik ongeveer drie keer per week plaats. Daarna kwam het nog ongeveer één keer per maand voor. Klager had op school een vriendje dat ook door aangeklaagde werd misbruikt, maar sprak ook met dit vriendje uitsluitend in zeer bedekte termen over het misbruik, in de trant van “De pater heeft weer vies gedaan met mij”. Later heeft aangeklaagde eéemaal geprobeerd om klager anaal te verkrachten, maar het lukte aangeklaagde toen niet om zijn penis in de anus van klager te krijgen. De tweede keer dat aangeklaagde dit probeerde, lukte het wel en heeft aangeklaagde klager dus daadwerkelijk anaal verkracht, hetgeen zowel geestelijk als lichamelijk een zeer pijnlijke gebeurtenis is geweest voor klager. Dit gebeurde ongeveer 1,5 maand voor het einde van het schooljaar 1958-1959. Daarna is het misbruik gestopt.

2.2. Het misbruik had grote gevolgen voor het concentratievermogen van klager. Dit heeft ertoe geleid dat klager, hoewel hij een HBS-advies had, niet verder is gekomen dan de Mulo. Uit schaamte heeft klager nooit iets durven te vertellen over het misbruik. Ook zijn vrouw heeft hij pas begin 2011, door de publiciteit over het misbruik binnen de kerk, verteld over het misbruik. Klager geeft aan dat het misbruik hem zijn hele leven heeft achtervolgd dan wel op de achtergrond bleef meespelen.

2.3. Klager wenst met zijn klacht erkenning van het hem aangedane leed te bereiken. Daarnaast wenst klager dat maatregelen zullen worden getroffen tegen aangeklaagde en tegen de destijds verantwoordelijken. Voorts wenst klager in aanmerking te komen voor financiële compensatie.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Daaruit is gebleken dat aangeklaagde tweemaal is veroordeeld voor seksueel contact met minderjarige schandknepen in Amsterdam en daarvoor ook is gestraft en therapeutisch is behandeld. Niettemin is aangeklaagde op uitdrukkelijk verzoek van de behandelende arts daarna geplaatst in een situatie van begeleiding van minderjarigen in een internaat. Over de periode dat aangeklaagde werkzaam was bij [instelling] in [plaats] zijn in de archieven geen aanwijzingen gevonden voor misdragingen door aangeklaagde. Wel is de Overste bekend met een andere klacht tegen aangeklaagde, die sloeg op die periode. De Overste acht dan ook aannemelijk dat het door klager geschetste misbruik heeft plaatsgevonden en biedt namens de Congregatie zijn oprechte spijtbetuigingen aan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel geïnte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wel is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat alle gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de verklaring van de heer [naam] (wiens klacht met zaaknummer 2010T171 gegrond is verklaard) het verhaal van klager. Voorts acht de Klachtencommissie van belang dat ook de Overste het beschreven misbruik door aangeklaagde aannemelijk acht.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheids situatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon die hij had moeten kunnen vertrouwen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door zowel in zijn reactie op het klaagschrift als ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van het Heilige Sacrament de klacht gegrond te verklaren, het leed van klager (nogmaals) te erkennen en (nogmaals) oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 15 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en W.M. Veltman-Breddeels, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van het Heilige Sacrament en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.